



**НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я
УКРАЇНИ ІМЕНІ П. Л. ШУПИКА
СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
«БІО-ПСИХО-СОЦІАЛЬНА МОДЕЛЬ РЕАБІЛІТАЦІЇ.
МІЖНАРОДНА КЛАСИФІКАЦІЯ ФУНКЦІОНУВАННЯ,
ОБМЕЖЕННЯ ЖИТТЄДІЯЛЬНОСТІ ТА ЗДОРОВ'Я:
ТЕОРЕТИЧНІ АСПЕКТИ ТА ПРАКТИЧНЕ ЗАСТОСУВАННЯ»**

| | |
|--|---|
| Галузь знань | 22 «Охорона здоров'я» |
| Шифр та назва спеціальності | 227 «Терапія та реабілітація» |
| Спеціалізація | 227.01 Фізична терапія |
| Назва освітньо-професійної програми | «Терапія та реабілітація» |
| Рівень вищої освіти | Другий (магістерський) |
| Кафедра | Кафедра реабілітаційної медицини, фізичної терапії та спортивної медицини |
| Статус навчальної дисципліни (обов'язкова, вибіркова) | Обов'язкова |
| Форма навчання | Очна (денна) |

Викладачі

| | |
|---------------------------------------|--|
| Прізвище, ім'я, по батькові | ¹ Ткаліна Алла Володимирівна ² Оправхата Людмила Миколаївна |
| Посада | ¹ Доцент кафедри реабілітаційної медицини, фізичної терапії та спортивної медицини ² Асистент кафедри реабілітаційної медицини, фізичної терапії та спортивної медицини |
| Науковий ступінь, вчене звання | ¹ Кандидат медичних наук ² Магістр фізичної реабілітації |

| | |
|---------------------------------------|--|
| Електронна адреса | ¹ alllatkalina@gmail.com ² opravhatal@gmail.com |
| Телефон | ¹ +380997439647 ² +380930352858 |
| Посилання на профіль викладача | ¹ https://scholar.google.com.ua/citations?user=mrEFNikAAAAJ&hl=uk ² https://scholar.google.com.ua/citations?hl=uk&user=6AfiqcEAAAAJ&view_op=list_works&authuser=1&gmla=ALUCkoVGEDqzozjKRvy5jwH5TynvfeI6mljt_sNFz1RmRPKeVvUB7SsFiFz8dWA7Lg6JDU3FcJTT45cQ1A5JjtgJdITgH1R8LF5la9-3-cfcjPw |
| Консультації | ¹ Понеділок, середа, п'ятниця 9:00-14:00 ² Вівторок, четвер 12:00-16:00 |

Загальна інформація про дисципліну

| | |
|-------------------------------|---|
| Анотація до дисципліни | <i>Предметом вивчення</i> та удосконалення знань сучасних стандартів «Біо-психо-соціальна модель реабілітації. Міжнародна класифікація функціонування, обмеження життєдіяльності та здоров'я: теоретичні аспекти та практичне застосування» для комплексного розуміння системи надання реабілітаційних послуг для високопрофесійного та мультидисциплінарного повернення пацієнтів до активності та участі життєдіяльності методами фізичної терапії, покращення якості життя. |
| Мета дисципліни | Формування загальних і професійних компетентностей, визначених освітньо-професійними програмами, зокрема: уміння інтерпретувати патологічні процеси і захворювання та застосовувати для їх корекції відповідні засоби фізичної терапії, що дозволяє не тільки оцінювати фізичні, психічні чи інші фізичні захворювання, але й вплив зовнішніх факторів на життєдіяльність. |
| Завдання дисципліни | <ol style="list-style-type: none"> Формування у студентів глибокого розуміння професійної специфіки біо-психо-соціальної реабілітаційної моделі та МКФ, навчити та удосконалити практичні навички застосування МКФ, сформувати у студентів професійне ставлення до індивідуального здоров'я людини та здоров'я громади, покращення якості життя. Поглибити і розширити знання студентів отримані на лекціях, практичних заняттях та під час самостійної підготовки, розвивати наукове мислення. Формувати та удосконалювати наукове мислення та професійну компетентність у галузі фізичної терапії. |
| Пререквізити | Навчальна дисципліна базується на знаннях таких дисциплін, як: фізіологія людини (нормальна, вікова, патологічна), санологія (фізіологія) рухової активності, внутрішні хвороби, основи оздоровчої фізичної культури, масаж |
| Постреквізити | Навчальна дисципліна є базою для вивчення таких дисциплін, як: фізична реабілітаційна медицина в клініці внутрішніх хвороб, травматології та ортопедії, при травмах та пораненнях. |
| Компетентності, | <i>Інтегральна компетентність:</i> Здатність розв'язувати автономно та у мультидисциплінарному контексті складні |

**формуванню яких
сприяє дисципліна**

спеціалізовані задачі та проблеми, пов'язані з порушенням рухових та поєднаних з ними функцій, які забезпечують активність та участь особи; провадити практичну, адміністративну, наукову, інноваційну та освітню діяльність у фізичній терапії.

Фахові компетентності:

СК 01. Здатність професійно мислити, диференціювати проблеми фізичної, когнітивної, психоемоційної сфер, визначати обмеження рухових та поєднаних з ними функцій, активності та участі пацієнта за біопсихосоціальною моделлю, обмеження життєдіяльності та здоров'я.

СК 02. Здатність розуміти клінічний діагноз пацієнта/ клієнта, перебіг захворювання і тактику лікування.

СК 03. Здатність безпечно та ефективно обстежувати та оцінювати осіб різних вікових, нозологічних та професійних груп з обмеженнями повсякденного функціонування, із складною прогресуючою та мультисистемною патологією, визначати фізичний розвиток та фізичний стан для прийняття науково-обґрунтованих клінічних рішень.

СК 04. Здатність враховувати потреби пацієнта/клієнта, прогнозувати результати фізичної терапії, встановлювати пацієнтоорієнтовані довгострокові та короткострокові цілі, формулювати завдання, розробляти, обговорювати та пояснювати програму фізичної терапії, або компоненти індивідуального реабілітаційного плану, які стосуються фізичної терапії.

СК 05. Здатність безпечно та ефективно проводити втручання на основі принципів доказово-інформованої практики, застосовувати науково обґрунтовані засоби та методи, забезпечувати їх відповідність цілям фізичної терапії, функціональним можливостям та динаміці стану пацієнта/клієнта.

СК 10. Здатність організовувати складні робочі процеси, взаємодіяти з адміністративними та управлінськими структурами з метою інформування, розробки та/або впровадження відповідної політики і стратегій в галузі охорони здоров'я, сприяти розвитку послуг, спрямованих на задоволення потреб суспільства.

СК 13. Здатність обстежувати, складати, пояснювати та реалізовувати програму фізичної терапії осіб з мультисистемними ускладненнями у разі уражень опорно-рухового апарату та нервової системи.

СК 14. Здатність обстежувати, складати, пояснювати та реалізовувати програму фізичної терапії у разі наявності різноманітних захворювань дітей.

Результати навчання

Відповідно до освітньої програми «Терапія та реабілітація» вивчення навчальної дисципліни повинно забезпечити досягнення здобувачами вищої освіти таких програмних результатів навчання (ПРН):

ПРН01 Застосовувати біопсихосоціальну модель обмежень життєдіяльності у професійній діяльності, аналізувати медичні, соціальні та особистісні проблеми пацієнта/клієнта.

ПРН 03 Уміти вибирати і аналізувати інформацію про стан пацієнта.

ПРН 05 Проводити опитування (суб'єктивне обстеження) пацієнта/клієнта для визначення потреб, порушень функцій, активності та участі.

ПРН 06 Визначати рівень психомоторного та фізичного розвитку людини, її фізичний стан, виконувати об'єктивне обстеження пацієнтів/клієнтів різних нозологічних груп, зокрема при складній, прогресуючій і мультисистемній патології, використовуючи відповідний валідний інформативний інструментарій.

| | |
|--------------------------------------|---|
| | <p>ПРН 09 Прогнозувати результати фізичної терапії пацієнтів/клієнтів різних вікових та нозологічних груп, при складній прогресуючій і мультисистемній патології.</p> <p>ПРН 10 Визначати наявні ресурси фізичної терапії, встановлюючи мету, цілі та завдання втручання</p> <p>ПРН 11 Створювати програму фізичної терапії пацієнтів/клієнтів різного віку, зокрема зі складними патологічними процесами та порушеннями окремо, або як частину індивідуального реабілітаційного плану.</p> <p>ПРН 13 Контролювати тривалість та інтенсивність терапевтичних заходів в межах програми фізичної терапії та окремих занять.</p> <p>ПРН 23. Створювати та реалізовувати програму фізичної терапії осіб з мультисистемними ускладненнями у разі уражень опорно-рухового апарату та нервової системи, зокрема після бойових травм.</p> |
| Обсяг дисципліни | <p>Загальний обсяг дисципліни: кредитів ЄКТС 3 (90 годин).</p> <p>Для очної (денної) форми навчання: аудиторних 36 годин, самостійна робота 54 години</p> |
| Форма підсумкового контролю | Диференційований залік |
| Терміни викладання дисципліни | Дисципліна викладається у II семестрі |

Програма дисципліни

Назви тем

| Код теми | Назва модулю, теми | Перелік основних питань теми |
|---|-----------------------------|--|
| | 2 | 3 |
| Модуль I Моделі реабілітаційних послуг. Біо-психо-осоціальна реабілітаційна модель. Вступ до Міжнародної класифікації функціонування | | |
| 1.1. | Загальна характеристика МКФ | <p>1. Інтегрована біо-психо-соціальна модель функціонування та обмеження життєдіяльності.</p> <p>2. Огляд складових МКФ. Функції організму. Структури організму. Діяльність та участь. Фактори середовища. Взаємозв'язок між компонентами моделі. Стани організму. Структури та функції організму. Активність та участь. Фактори</p> |

| | | |
|---|---|---|
| | | контекстуальні. Фактори середовища. Особистісні фактори. |
| 1.2. | Потреба у Міжнародній класифікації функціонування обмеження життєдіяльності та здоров'я, її цілі. | 1. Історія становлення Міжнародної класифікації функціонування в Україні. Чинники, з якими пов'язане функціонування та обмеження життєдіяльності. 2. Цілі МКФ. Зв'язок МКФ та МКХ. Зв'язок МКФ з наданням послуг |
| 1.3 | Структура МКФ та коди класифікації. | 1. Основи кодування МКФ. Частина класифікації, їх компоненти та розділи. Чотирьохрівнева класифікації МКФ. Категорії МКФ уточнені та не уточнені. 2. Знайомство з класифікацією на практиці. |
| 1.4 | Кваліфікатори МКФ | 1. Поняття про кваліфікатори. Кваліфікатори для структур організму. Кваліфікатори для функцій організму. Кваліфікатори МКФ на рівні активності та участі. Кваліфікатори факторів середовища. 2. Розуміння кодів МКФ. Інструменти оцінювання та кваліфікатори МКФ. |
| 1.5 | Етапи, засоби та методи в системі реабілітаційної допомоги. Навчання та застосування знань. | 1. Моделі командної взаємодії. Основні засоби та методи, що використовуються в процесі реабілітаційних втручань. 2. Основні документи, що регламентують діяльність фізичних терапевтів Загальні завдання та вимоги. |
| Модуль II. Особливості реабілітаційних послуг на основі МКФ (практичне застосування) | | |
| 2.1. | Базові набори МКФ | 1. Поняття базового набору МКФ. Базові, комплексні та скорочені набори МКФ. Мінімальні набори МКФ 7 та МКФ 30, мета використання. Цінність базових |

| | | |
|------|---|---|
| | | наборів. Вибір базового набору. Види базових наборів. 2. Самостійне складання базового набору МКФ. 3. МКФ браузер. |
| 2.2. | Використання МКФ в керуванні реабілітацією. Інструменти документування на основі МКФ. | 1. Реабілітаційний цикл, поняття, складові. Лист оцінювання за МКФ. Категорійний профіль пацієнта за МКФ. Лист інтервенцій та цілі втручань згідно категоріального профілю МКФ. |

Самостійна робота здобувача освіти

Самостійна робота передбачає виконання індивідуальних проєктів з дотриманням норм академічної доброчесності:

1. Формування бібліографічного списку використаних джерел за ДСТУ за наданою темою (модуль 1);
2. Підготовка анотації дослідження з вказуванням всіх категорій та методів за запропонованою темою (модуль).

| Код теми | Зміст самостійної роботи | Обсяг годин |
|----------|---|--------------------|
| | | Очна (денна) форма |
| Тема 1.1 | Міжнародна класифікація функціонування, обмеження життєдіяльності та здоров'я (МКФ). Загальні поняття. Структура. 1. Загальна характеристика МКФ. Вступ у класифікацію. Біо-психо-соціальна реабілітаційна модель. 2. Положення законодавства України про МКФ. 3. Таксономічні та термінологічні питання. Терміни, дефініції для категорій в МКФ. 4. Функції та структури організму і порушення. 5. Активність та Участь. Обмеження активності та обмеження участі. 6. Етичні вказівки щодо використання та соціальне використання МКФ | 10 |

| | | |
|--------------|--|----|
| Тема 1.2. | Класифікація Міжнародної класифікації функціонування, обмеження життєдіяльності та здоров'я. 1. Рівні класифікації МКФ. Одно- та дворівнева класифікація. 2. Детальна класифікація з визначеннями. Функції організму. Структури організму. 3. Фактори навколишнього середовища. 4. Опис стану пацієнта за категоріями МКФ. Клінічні приклади. | 10 |
| Тема 1.3. | Кодування компонентів МКФ. 1. Правила кодування МКФ. Організація та структура. 2. Кодування функцій організму. Клінічні приклади. 3. Кодування структур організму. Клінічні приклади. 4. Кодування факторів навколишнього середовища. Клінічні приклади. 5. Особливості використання переліку та кодування Активності та Учасі. | 8 |
| Тема 2.1. | Основні набори та форми МКФ 1. Основні/базові набори МКФ. Загальна характеристика. Загальний набір. 2. Базові набори МКФ для дорослих і дітей при різних патології. Клінічні приклади. 3. Форми подання інформації про стан здоров'я людини за МКФ. ICF CHECKLIST 4. Основні набори та форми МКФ. | 26 |

Перелік питань для підсумкового контролю

Модуль 1

1. Сучасна модель реабілітаційного процесу за ВООЗ.
2. Мета системи реабілітації в Україні.
3. Як змінюється система реабілітації в Україні?
4. Предмет, зміст та завдання МКФ.
5. Історичний розвиток МКФ.

6. Кваліфікатори МКФ, базові набори МКФ.
7. Визначення поняття Міжнародна класифікація функціонування, обмеження життєдіяльності та здоров'я у дітей та підлітків.
8. З якою метою застосовується МКФ?
9. Які основні домени МКФ-ДП Ви знаєте?
10. Психічні функції. 11. Сенсорні функції та біль. 12. Класифікація МКФ.
11. Що таке F-слова МКФ-ДП?
12. Яке практичне застосування МКФ-ДП?
13. Що таке система кодування доменів МКФ-ДП? Наведіть приклад.
14. В чому різниця мультипрофесійної та мультидисциплінарної реабілітаційної команди?
15. Які базові набори МКФ-ДП Вам відомі?
15. Що означають кваліфікатори МКФ і як вони визначаються?
16. Дайте визначення, що таке система постановки цілей в реабілітації за SMART системою.
17. Які основні аспекти життєдіяльності (категорії) необхідно оцінювати у дитини з ДЦП?

Модуль 2

1. Які основні аспекти життєдіяльності (категорії) необхідно оцінювати у дитини з нервово-м'язовими захворюваннями?
2. Які основні аспекти життєдіяльності (категорії) необхідно оцінювати у дитини з когнітивними розладами?
3. Які шкали Ви знаєте для визначення функціонального профілю дитини з ДЦП.
4. Які шкали Ви знаєте для визначення функціонального профілю дитини з травмою спинного мозку?
5. Назвіть функціональні обов'язки лікаря фізичної та реабілітаційної медицини?
6. Назвіть функціональні обов'язки ерготерапевта?
7. Визначення поняття Міжнародна класифікація функціонування, обмеження життєдіяльності та здоров'я у дітей та підлітків.
8. Назвіть функціональні обов'язки терапевта?
9. Назвіть функціональні обов'язки терапевта мови та мовлення?
10. Яка функція психолога в реабілітаційній команді?
11. Які допоміжні засоби використовуються у дитини з порушенням ходи?
12. Що означає реабілітаційний цикл?
13. Чому необхідно проводити реабілітаційне обстеження дитини з інвалідністю в домашніх умовах?
14. Яка роль сім'ї в реабілітації дітей з обмеженням життєдіяльності?

Організація навчання

Навчальні технології та

На лекціях чітко та зрозуміло структурується матеріал; зосереджується увага здобувачів на проблемних питаннях;

| | |
|--------------------------------|--|
| форми і засоби навчання | <p>наводяться конкретні приклади практичного застосування отриманих знань; звертаються до зарубіжного досвіду вирішення окремих проблем; заохочуються здобувачі до критичного сприймання нового матеріалу замість пасивного конспектування; використовуються наочні матеріали, схеми, таблиці, моделі, графіки; використовуються технічні засоби навчання: мультимедійний проектор, слайди тощо.</p> <p>На практичних заняттях запроваджуються різні навчальні технології: розгорнута бесіда, обговорення проблем, дискусії; вирішення ситуаційних вправ; розв'язання проблемних питань; мозковий штурм; кейс-методи; презентації; аналіз конкретної ситуації; робота в малих групах; рольові та ділові ігри; банки візуального супроводження; письмовий контроль знань; індивідуальне та групове опитування; перехресна перевірка завдань з наступною аргументацією виставленої оцінки тощо.</p> <p>Самостійну роботу здобувача викладач планує разом зі здобувачем, але виконує її здобувачем за завданнями та під методичним керівництвом і контролем викладача; зміст самостійної роботи за темами визначається робочою програмою навчальної дисципліни.</p> |
| Методи навчання | <p>Методи організації та здійснення навчально-пізнавальної діяльності:</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ словесні (лекція-монолог, лекція-діалог, проблемна-лекція); ➤ наочні (презентація, демонстрування; опорних сигналів; опорних конспектів); ➤ практичні методи (вправи; практичні завдання; спостереження). <p>Методи стимулювання й мотивації навчально-пізнавальної діяльності:</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ метод проблемного викладу матеріалу; ➤ моделювання життєвих ситуацій; ➤ мозковий штурм; ➤ метод опори на життєвий досвід; ➤ навчальної дискусії. <p>Методи контролю й самоконтролю за ефективністю навчально-пізнавальної діяльності:</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ усного контролю; ➤ письмового контролю; ➤ самоконтролю та взаємоконтролю; ➤ рецензування відповідей. |

Список рекомендованих джерел

Основна література

1. Біла Книга з фізичної та реабілітаційної медицини в Європі. Український журнал фізичної та реабілітаційної медицини. No2, 2018.
2. Зміна No 1. Національний класифікатор функціонування. Класифікатор функціонування, обмеження життєдіяльності та здоров'я НК 030:2022, Видання офіційне, МОЗ України, Київ 2023. 7 с.
3. Міжнародна класифікація функціонування, обмеження життєдіяльності та здоров'я (мкф) у практичній медицині. Андріюк Л.В., Задорожна Б.В., Лабінський П.А., Негрич Н.О. 2023 р.
4. Національний класифікатор функціонування. Класифікатор функціонування, обмеження життєдіяльності та здоров'я НК 030:2022, Видання офіційне

(в одному томі), МОЗ України, Київ 2022. 226 с.

5. Dmytro S. Voropaiev, Iryna A. Brizhata, Oleksandr S. Stepanenko, Nataliia V. Petrenko. Particularities of Multidisciplinary Approach in Physical Therapy. Acta Balneologica. 2022. 64(1):77-82

Додаткова література

1. Вакуленко Л.О., Клапчука В.В Основи реабілітації, фізичної терапії, ерготерапії. - Тернопіль : Укрмедкнига, 2018. - 371 с.
2. Воропаєв Д. С. Основи фізичної реабілітації (загальна характеристика засобів фізичної реабілітації) : навч. посіб. / Д. С. Воропаєв, О. О. Єжова. – Суми : Сумський державний університет, 2019. – 72 с.
3. Герцик А. Теоретико-методичні основи фізичної реабілітації/фізичної терапії при порушеннях діяльності опорно-рухового апарату: монографія / Андрій Герцик. - Львів : ЛДУФК, 2018. 388 с

Публікації викладача курсу:

1. Етико-естетична традиція у вітчизняній культурі: Тези VIII Всеукраїнської студентської науково-практичної конференції, 29 листопада 2018 року. – К.: Кафедра етики та естетики НПУ імені М.П.Драгоманова, 2018. Оправхата Л.М., «Психологічні аспекти чайлдфрі».
2. Тези VII Всеукраїнської студентської науково-практичної конференції з міжнародною участю «Етикоестетична традиція у вітчизняній культурі».2017 р. Оправхата Л.М. «Альтруїстична мотивація донорства: морально-психологічний аспект».
3. Форми і методи реабілітації дітей з особливими освітніми проблемами / Кривич І.П., Гусева Г.М., Чумак Ю.Ю. / Матеріали третього міжнародного симпозіуму «Освіта і здоров'я підростаючого покоління»: Зб.наук. Праць в 2-х частинах / За ред. Страшка С.В. – Вип. 3. – Ч. 1. – К.: Алатон, 2021. – С. 190-193.

Загальна схема оцінювання

Оцінювання результатів навчання здобувачів в НУОЗ України імені П. Л. Шупика проводиться з використанням рейтингової системи (далі - ЄКТС), в основу якої покладено поопераційний контроль і накопичення рейтингових балів за різнобічну навчально-пізнавальну діяльність здобувачів у процесі навчання.

Методи оцінювання на поточному/періодичному контролі: усне опитування, модульні контрольні письмові роботи, оцінювання виконання індивідуальних завдань, оцінювання розв'язання розрахункових задач, захист результатів практичних, лабораторних робіт, оцінювання доповідей, оцінювання активності на занятті, тестування (бланкове або комп'ютерне), оцінювання есе, оцінювання виконання практичних навичок, захист історії хвороби.

Методи оцінювання на підсумковому контролі: диференційований залік.

Приклад шкали оцінювання

| | | | | | | | | | | | | | |
|-----------------------|--------|--------|----|--------|-------|-----------------------|----|----|----|----|-------|------------------------------|------|
| Поточний контроль | | | | | | | | | | | | Підсум- ковий контроль | Сума |
| 120 | | | | | | | | | | | | 80 | 200 |
| Змістовий модуль 1 | | | | | | Змістовий модуль 2 | | | | | | | |
| T 1 | T 2 | T 3 | T4 | T 5 | МКР№1 | T1 | T2 | T3 | T4 | T5 | МКР№2 | | |
| 1 0 | 1 0 | 1 0 | 10 | 1 0 | 10 | 10 | 10 | 10 | 10 | 10 | 10 | | |
| | | | | | | | | | | | | | |

| Оцінка ECTS | Оцінка за національною шкалою | Сума балів | |
|--|----------------------------------|--------------|--|
| | | ECTS | Галузь знань 22 Охорона здоров'я |
| | диференційований залік | 100 балів | 200 балів |
| A (відмінно) | відмінно | 90 - 100 | 170 – 200 |
| B (дуже добре) | добре | 82 - 89 | 155 – 169 |
| C (добре) | | 75 - 81 | 140 – 154 |
| D (задовільно) | задовільно | 68 - 74 | 125 – 139 |
| E (достатньо) | | 61 - 67 | 111 – 124 |
| FX (незадовільно) з можливістю повторного складання | незадовільно | 35 - 60 | 60 – 110 |
| F (незадовільно) з обов'язковим повторним вивченням | | 0 - 34 | 0 – 59 |

Бали нараховуються наступним чином:

Розмір шкали ЄКТС із навчальної дисципліни для спеціальностей галузі знань 22 Охорона здоров'я дорівнює 200 балам (на підставі листа

МОЗ № 0804-47/10395 від 15.04.2014), а мінімальна позитивна оцінка починається зі 111 балів; для спеціальностей інших галузей знань – дорівнює 100 балам, а мінімальна позитивна оцінка починається з 61 балу.

Для занесення балів оцінювання результатів навчання здобувача вищої освіти у відомість обліку успішності та індивідуальний план здобувача вищої освіти використовується таблиця співвідношення між здобутими результатами успішності здобувача та ECTS оцінками

Політика опанування дисципліни

Здобувач вищої освіти зобов'язаний:

- 1) виконувати вимоги освітньої програми та досягати визначених для відповідного рівня вищої освіти результатів навчання:
 - не пропускати заняття без поважної причини та не запізнюватися;
 - брати активну участь в освітньому процесі, вести конспекти лекцій, практичних занять, готувати теоретичний та практичний матеріал, виконувати передбачені курсом вправи та тестові завдання;
 - здійснювати самостійну підготовку до занять згідно до затвердженого плану;
 - відпрацьовувати пропущені заняття (лекції, практичні, семінарські) у вигляді рефератів, презентацій інших видів робіт згідно з темою заняття під час консультацій викладача за розкладом кафедри не пізніше завершення семестру;
 - складати згідно з графіком поточний модульний контроль (ІНДЗ, контрольна робота) з дисципліни;
 - 2) дотримуватись академічної доброчесності:
 - самостійно виконувати навчальні завдання, завдання поточного та підсумкового контролю результатів навчання (для осіб з особливими освітніми потребами ця вимога застосовується з урахуванням їхніх індивідуальних потреб і можливостей);
 - посилатись на джерела інформації у разі використання ідей, розробок, тверджень, відомостей;
 - дотримуватись норм законодавства про авторське право і суміжні права;
 - надавати достовірну інформацію про результати власної навчальної (наукової, творчої) діяльності, використані методики досліджень і джерела інформації.
- За порушення академічної доброчесності (плагіат, фальсифікація, списування, обман тощо) здобувачі освіти можуть бути притягнені до академічної відповідальності:
- повторне проходження оцінювання (контрольна робота, іспит, залік тощо);
 - повторне проходження відповідного освітнього компонента освітньої програми;
 - відрахування із Університету.

